

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

Факультет економіки та екології моря
(повна назва підрозділу)

Кафедра економіки та цифрового бізнесу
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан ФЕЕМ
Вячеслав ІВАТА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

**МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА
INTERNATIONAL ECONOMICS**

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

тип дисципліни

обов'язкова

мова(и) викладання

українська

українська/англійська

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародна економіка

(зазначається повна назва навчальної дисципліни)

є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі(ей) знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва)

спеціальності(ей) 051 Економіка

(шифр і назва)

освітня програма(ми). Міжнародна економіка

(зазначається повна назва освітніх програм)

"08" червня 2026 року. – 23 с.

Розробник(и): Марія ПАВЛОВА, PhD, викладач кафедри економіки та цифрового бізнесу

Проект робочої програми навчальної дисципліни узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА» Лариса ВДОВИЧЕНКО, к.е.н., доцент кафедри економіки та цифрового бізнесу

Проект робочої програми навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри «ЕКОНОМІКИ ТА ЦИФРОВОГО БІЗНЕСУ»

Протокол № 6 від «8» 06 2026 р.

В.о. зав. кафедри Оксана КОРНІЄНКО, к.е.н., доцент

Проект робочої програми навчальної дисципліни розглянуто методичною радою факультету «ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОЛОГІЇ МОРЯ»

Протокол № 6 від «12» 06 2026 р.

Голова Вячеслав ІВАТА, к.е.н., доцент

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни	7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування	14
7. Форми поточного та підсумкового контролю	15
8. Критерії оцінювання результатів навчання	19
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна	21
10. Рекомендовані джерела інформації	21

ВСТУП

Анотація

Розглядаються основні питання сутності міжнародної економічної системи та закономірностей її розвитку, методів аналізу політико-правового, економічного та соціокультурного середовища та інфраструктури міжнародної економічної діяльності; набуття знань про регулювання міжнародних економічних відносин, міжнародну валютну систему, методологію міжнародних розрахунків, процеси міжнародної економічної інтеграції; набуття вмінь використовувати одержані знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності України.

Курс спрямований на формування у студентів компетентностей в області формування теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі міжнародної економіки, форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин.

Значення курсу визначається тим, що в сучасних умовах входження України у світове господарство, країні дуже потрібні фахівці, обізнані з досвідом господарських операцій у сфері міжнародної торгівлі, фінансових операцій, науково-технічній діяльності, інвестування, посередництва на зовнішньому ринку, що знають порядок укладання зовнішньоекономічних контрактів, теорію і практику міжнародних економічних зв'язків та міжнародного співробітництва.

Ключові слова: міжнародна економіка, глобалізація, стратегія, конкурентоспроможність, менеджмент, міжнародні операції, бізнес-процеси, трансфер технологій, морська торгівля, електронний бізнес.

Abstract

The main issues of the essence of the international economic system and patterns of its development, methods of analysis of political, legal, economic and socio-cultural environment and infrastructure of international economic activity are considered; acquisition of knowledge on the regulation of international economic relations, the international monetary system, the methodology of international settlements, the processes of international economic integration; acquisition of skills to use the acquired knowledge in the practical foreign economic activity of Ukraine.

The course is aimed at forming students' competencies in the field of formation of theoretical knowledge, skills and practical skills in the field of international economics, forms, methods and mechanisms of international economic relations.

The value of the course is determined by the fact that in the current conditions of Ukraine's entry into the world economy, the country needs specialists familiar with the experience of business operations in international trade, financial operations, scientific and technical activities, investment, foreign market mediation, who know the procedure for concluding foreign economic contracts, theory and practice of international economic relations and international cooperation.

Key words: international economy, globalization, strategy, competitiveness, management, international operations, business processes, technology transfer, maritime trade, e-business.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 10	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Обов'язкова	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		3-й	3-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету https://nuos.edu.ua/studentu/polozhennya-nuk/opis-opp/mizhnarodna-ekonomika/	Спеціальність 051 Економіка Освітня програма Міжнародна економіка	Семестр	
Індивідуальне науково- дослідне завдання Курсова робота		5-й, 6-й	5-й, 6-й
		Лекцій	
		60 год.: 5-й сем. – 30 год. 6-й сем. – 30 год.	24 год.: 5-й сем. – 12 год. 6-й сем. – 12 год.
		Практичні, семінарські	
		90 год.: 5-й сем. – 45 год. 6-й сем. – 45 год.	34 год.: 5-й сем. – 16 год. 6-й сем. – 18 год.
Загальна кількість годин 300: 5-й сем. – 105 год. 6-й сем. – 195 год.		Лабораторні	
		- год.	- год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: 5-й сем – 3 год.; 6-й сем. – 5 год.; самостійної роботи студента: 5-й сем – 4 год.; 6-й сем. – 8 год.	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		150 год.: 5-й сем. – 30 год. 6-й сем. – 30 год.	242 год.: 5-й сем. – 76 год. 6-й сем. – 76 год.
		Індивідуальні завдання: 6-й сем. – 90 год.	
		Вид контролю: 5-й сем. – екзамен; 6-й сем. – екзамен, курсова робота	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «*МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА*» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

- ФК 5. Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
- ФК 1.3. Здатність використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички з фундаментальних дисциплін у процесі вироблення раціональних управлінських рішень у сфері міжнародної економічної діяльності підприємств морегосподарського комплексу.
- ФК 1.8. Вміння досліджувати економічні процеси розвитку світової економіки та глобального економічного середовища

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є: Політична економія, Мікроекономіка, Макроекономіка

(за винятком навчальних дисциплін 1 курсу 1 семестру)

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

- ПРН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
- ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
- ПРН 27. Демонструвати знання та сучасні уявлення про концепції європейського загального ринку та європейського інформаційного суспільства.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Міжнародна економіка: економічна сутність, особливості світового ринку товарів та ринку праці

Змістовий модуль 1. Міжнародна економічна система

Тема 1. **Еволюція міжнародної економіки як науки. Об'єкт та предмет курсу.** Вступ. Еволюція міжнародної економіки як науки. Об'єкт та предмет курсу. Загальна характеристика міжнародних економічних відносин. Методи та функції міжнародної економіки як науки та навчального курсу. [1] стор. 10-12, [2] стор. 7-13

Тема 2. **Еволюція світового ринку та міжнародної економіки.** Зміст міжнародної економіки. Сучасний світ і середовище міжнародної економіки. Еволюція світового ринку та міжнародної економіки. Зміст міжнародної економіки. Структура міжнародної економіки. Рух міжнародної економіки: форми, напрямки, чинники. Матеріальні основи розвитку міжнародної економіки. Соціально-економічні основи розвитку міжнародної економіки. [2] стор. 14-21.

Тема 3. **Міжнародна економічна діяльність.** Міжнародна економічна діяльність: сутність, суб'єкти та форми. Міжнародне виробництво і міжнародний бізнес. Міжнародна торговельна діяльність. Іноземна інвестиційна діяльність. Фінансова діяльність. [2] стор. 23-27, [3] стор. 7-11.

Тема 4. **Систематизація країн світу за регіональною, організаційною ознаками та рівнем економічного розвитку.** Економічно розвинуті країни світу. Країни з перехідною економікою. Національна економіка України: загальне та особливе. Країни, що розвиваються. Нові індустріальні країни. Механізми взаємодії національних економік країн світу. [2] стор. 27-42.

Змістовий модуль 2. Світовий ринок товарів і послуг

Тема 5. **Світовий ринок товарів і послуг.** Світовий ринок: сутність та структура. Види і показники міжнародної торгівлі. Основні види посередницьких операцій Географічна і товарна структура світового ринку. Зовнішня торгівля України: географічна і товарна структура. [1] стор. 35-46, [2] стор. 44-60, [3] стор. 18-22.

Тема 6. **Міжнародний науково-технологічний обмін.** Сутність міжнародного науково-технологічного обміну та його форми. Основні форми і канали передачі технологій. Види та особливості торгівлі інжиніринговими послугами. [1] стор. 89-93, [2] стор. 114-122.

Тема 7. **Міжнародна торгова політика.** Торгова політика: сутність, напрямки, інструменти. Тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Мито, його види та функції. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Ліцензування, види ліцензій. Квотування, види квот. Демпінг. Види демпінгу. Експортні субсидії. СОТ та її роль у регулюванні міжнародних торговельних відносин. Сучасна міжнародна торгова політика. [1] стор. 56-64, [2] стор. 61-76, [3] стор. 190-199.

Змістовий модуль 3. Світовий ринок праці

Тема 8. **Світовий ринок праці.** Особливості формування та розвитку світового ринку праці. Світові центри тяжіння робочої сили. Роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці. [2] стор. 100-113.

Тема 9. **Міжнародна трудова міграція.** Сутність і види міжнародної трудової міграції. Економічні та соціальні причини міжнародної трудової міграції. Наслідки міжнародної трудової міграції для мігрантів, приймаючих країн та країн-донорів. Регулювання міжнародних міграційних процесів. Україна у світових міграційних процесах. [1] стор. 82-87, [3] стор. 330-334.

Модуль 2. Міжнародна економіка: світовий фінансовий ринок, міжнародна інтеграція

Змістовий модуль 4. Світовий фінансовий ринок та валютні відносини

Тема 10. **Світовий фінансовий ринок.** Світовий фінансовий ринок, його структура і функції. Сутність та причини міжнародного руху капіталу. Показники руху капіталу. Характерні риси сучасного етапу руху капіталу. Світова фінансова криза як форма прояву глибинних

суперечностей міжнародної економіки початку ХХІ-го сторіччя. [1] стор. 68-69, [2] стор. 78-80, [3] стор. 347-349.

Тема 11. Прямі інвестиції і міжнародне співробітництво. Інвестиції в системі міжнародного руху капіталу. Міжнародний ринок прямих іноземних інвестицій Теорії прямого іноземного інвестування. Форми і методи прямого іноземного інвестування. Транснаціональні корпорації: суть, критерії та еволюція. Форми і методи регулювання інвестування на національному та міжнародному рівнях. Міжнародна інвестиційна діяльність України. [1] стор. 69-74, [2] стор. 80-87, [3] стор. 309-312.

Тема 12. Міжнародне портфельне інвестування. Теорії портфельного інвестування. Структура портфельних інвестицій. Основні портфельні інвестори. Ринок цінних паперів та його інструменти. Міжнародні портфельні інвестиції в Україні. [1] стор. 74-75, [2] стор. 80-87.

Тема 13. Міжнародний кредит. Міжнародний кредит та його функції в сучасній економіці. Принципи міжнародного кредитування. Форми міжнародного кредитування. Міжнародні кредитно-фінансові інститути та їх діяльність. Проблема зовнішньоекономічної заборгованості та шляхи її вирішення. Україна в міжнародних кредитних відносинах. [1] стор. 75-79, [2] стор. 87-92, [3] стор. 363-365.

Тема 14. Світовий валютний ринок. Сутність, структура та функції світового валютного ринку. Валютні операції та їх основні види. Основні центри торгівлі валютою. Міжнародні валютно-фінансові організації та їх роль. Валютний ринок України та особливості його функціонування. [1] стор. 145-157, [2] стор. 132-147, [3] стор. 286-290.

Тема 15. Міжнародні розрахунки. Поняття, суб'єкти та особливості міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків та фактори їх вибору у міжнародних комерційних відносинах. Сучасні платіжні системи та засоби зв'язку суб'єктів міжнародних розрахунків. [1] стор. 110-112, [2] стор. 149-156, [3] стор. 345-352.

Змістовний модуль 5. Інтеграційні процеси у світовому господарстві

Тема 16. Міжнародна регіональна інтеграція. Сутність і фактори розвитку міжнародної регіональної інтеграції. Рівні, форми і типи міжнародної регіональної інтеграції. Ефекти регіональних торговельних угод. Динамічні та статичні ефекти економічної інтеграції. Основні інтеграційні угруповання: ЄС, НАФТА, МЕРКОСУР, АТЕС, СНД. Проблеми формування ЄЄП. [1] стор. 15-20, [2] стор. 162-165, [3] стор. 271-305.

Тема 17. Європейська економічна інтеграція. Процес європейської інтеграції та його витоки. Етапи розширення ЄС. Позиції сучасного ЄС у глобальній економіці. Європейський внутрішній ринок. Європейська економічна політика. [2] стор. 165-170, [3] стор. 280-286.

Тема 18. Глобалізація економічного розвитку. Глобалізація міжнародної економіки. Суперечливість процесу глобалізації: прогресивні і негативні наслідки. Глобальні проблеми сучасності: сутність, класифікація та їх загострення. Глобалізм і національна економіка. Цивілізаційні виміри глобальних проблем. Економічні аспекти зіткнення та взаємодії цивілізацій. Міждержавне регулювання глобальних проблем. [1] стор. 20-31, [2] стор. 176-186, [3] стор. 2-7.

Тема 19. Інтеграція України у світову економіку. Ринкові трансформації в Україні у геостратегічному контексті. Глобальна та цивілізаційна специфіка ринкових трансформацій. Вашингтонський консенсус: проблеми і наслідки. Пост-Вашингтонський консенсус. Україна у процесах європейської інтеграції. Участь України у регіональних інтеграційних угрупованнях. Проблеми формування стратегії економічного розвитку України. [2] стор. 184-190.

Модуль 3. Курсова робота.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1 Міжнародна економіка: економічна сутність, особливості світового ринку товарів та ринку праці										
Змістовий модуль 1. Міжнародна економічна система										
Тема 1. Еволюція міжнародної економіки як науки	12	4	4	-	4	14	2	2	-	10
Тема 2. Еволюція світового ринку та міжнародної економіки	10	3	3	-	4	12	1	1	-	10
Тема 3. Міжнародна економічна діяльність	12	4	4	-	4	12	1	2	-	9
Тема 4. Систематизація країн світу за регіональною, організаційною ознаками та рівнем економічного розвитку	11	4	4	-	3	11	1	1	-	9
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	45	15	15	-	15	49	5	6	-	38
Змістовий модуль 2. Світовий ринок товарів і послуг та ринок праці										
Тема 5. Світовий ринок товарів і послуг	12	3	6	-	3	11	1	2	-	8
Тема 6. Міжнародний науково-технологічний обмін	12	3	6	-	3	11	1	2	-	8
Тема 7. Міжнародна торгова політика	12	3	6	-	3	11	1	2	-	8
Тема 8. Світовий ринок праці	12	3	6	-	3	12	2	2	-	8
Тема 9. Міжнародна трудова міграція	12	3	6	-	3	10	2	2	-	6
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	60	15	30	-	15	55	7	10	-	38
Усього годин за модулем 1	105	30	45	-	30	104	12	16	-	76
Модуль 2 Міжнародна економіка: світовий фінансовий ринок, міжнародна інтеграція										
Змістовий модуль 3. Світовий фінансовий ринок та валютні відносини										
Тема 10. Світовий фінансовий ринок	9	2	5	-	2	11	2	2	-	7
Тема 11. Прямі інвестиції і міжнародне співробітництво	10	3	5	-	2	10	1	2	-	7
Тема 12. Міжнародне портфельне інвестування	9	2	5	-	2	9	1	2	-	6
Тема 13. Міжнародний кредит	11	3	5	-	3	9	1	2	-	6
Тема 14. Світовий валютний ринок	10	2	5	-	3	10	2	2	-	6
Тема 15. Міжнародні розрахунки	11	3	5	-	3	9	1	2	-	6
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	60	15	30	-	15	58	8	12	-	38

1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Змістовий модуль 4. Інтеграційні процеси у світовому господарстві										
Тема 16. Міжнародна регіональна інтеграція	12	4	4	-	4	12	1	1	-	10
Тема 17. Європейська економічна інтеграція	11	3	4	-	4	13	1	2	-	10
Тема 18. Глобалізація економічного розвитку	11	4	3	-	4	11	1	1	-	9
Тема 19. Інтеграція України у світову економіку	11	4	4	-	3	12	1	2	-	9
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	45	15	15	-	15	48	4	6	-	38
<i>Усього годин за модулем 2</i>	105	30	45	-	30	106	12	18	-	76
Модуль 3. ІНДЗ										
Курсова робота	90	-	-	-	90	90	-	-	-	90
<i>Усього годин</i>	90	-	-	-	90	90	-	-	-	90
<i>Разом за курсом</i>	300	60	90	-	150	300	24	34	-	242

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1			
1.	Тема 1. Еволюція міжнародної економіки як науки	4	2
2.	Тема 2. Еволюція світового ринку та міжнародної економіки	3	1
3.	Тема 3. Міжнародна економічна діяльність	4	2
4.	Тема 4. Систематизація країн світу за регіональною, організаційною ознаками та рівнем економічного розвитку	4	1
5.	Тема 5. Світовий ринок товарів і послуг	6	2
6.	Тема 6. Міжнародний науково-технологічний обмін	6	2
7.	Тема 7. Міжнародна торгова політика	6	2
8.	Тема 8. Світовий ринок праці	6	2
9.	Тема 9. Міжнародна трудова міграція	6	2
	Разом за модулем 1	45	16
Модуль 2			
10.	Тема 10. Світовий фінансовий ринок	5	2
11.	Тема 11. Прямі інвестиції і міжнародне співробітництво	5	2
12.	Тема 12. Міжнародне портфельне інвестування	5	2
13.	Тема 13. Міжнародний кредит	5	2
14.	Тема 14. Світовий валютний ринок	5	2
15.	Тема 15. Міжнародні розрахунки	5	2
16.	Тема 16. Міжнародна регіональна інтеграція	4	1
17.	Тема 17. Європейська економічна інтеграція	3	2
18.	Тема 18. Глобалізація економічного розвитку	4	1
19.	Тема 19. Інтеграція України у світову економіку	4	2
	Разом за модулем 2	45	18
	Разом	90	34

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – **0,5 год./1 год. занять (1 година на 1 лекцію);**
- підготовка до практичних занять (може включати виконання розрахункових робіт, стандартизованих тестів, аналітичних звітів, есе, доповідей, презентацій (обсяг однієї роботи до 10 аркушів А4) – **1-2 год./1 заняття;**
- підготовка до контрольних заходів – **15-30 год. на 1 захід.**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1			
1	Підготовка до лекцій	7	20
2	Підготовка до практичних робіт	8	18
3	Підготовка до екзамену	8	18
4	Виконання контрольної роботи	7	20
	Разом за модулем 1	30	76
Модуль 2			
1	Підготовка до лекцій	10	26
2	Підготовка до практичних робіт	10	24
3	Підготовка до екзамену	10	26
	Разом за модулем 2	30	76
Модуль 3			
1	Виконання і захист курсової роботи	90	90
	Разом	150	142

Індивідуальне науково дослідне завдання

Курсова робота виконується відповідно до календарного графіку та методичних вказівок до виконання курсових робіт.

Теми курсових робіт

1. Міжнародна економіка як підсистема світового господарства.
2. Закономірності й особливості розвитку світової економічної системи.
3. Середовище міжнародних економічних відносин: методологія та практичні завдання досліджень.
4. Роль політико-правового середовища в розвитку МЕН.
5. Вплив економіко-технологічного середовища на розвиток МЕН.
6. Система економічних інтересів як фактор розвитку економічної взаємозалежності країн.
7. Культурно-ментальне середовище в теорії та практиці сучасних МЕН.
8. Розвиток сучасної інфраструктури МЕН.
9. Особливості розвитку сучасного міжнародного руху капіталів.
10. Формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів.
11. Міжнародний поділ праці - основна умова міжнародного виробничого співробітництва.
12. Основні напрямки структурних змін у сфері переробних галузей світової промисловості.
13. Міжнародна спеціалізація світового промислового виробництва (агропромислового виробництва).
14. Спільні підприємства у практиці МЕН.
15. Економічна природа спільних підприємств.
16. Досвід посткомуністичних країн у створенні спільних підприємств.
17. Мотиви, масштаби й основні напрямки діяльності транснаціональних компаній.
18. Роль транснаціональних компаній в економіці країн, що розвиваються.
19. Роль транспорту в розвитку міжнародного виробничого співробітництва.
20. Основні тенденції розвитку світового ринку науково-технічних ліцензій.
21. Основні тенденції розвитку світового ринку інжинірингових послуг.

22. Особливості розвитку сучасного світового ринку трудових ресурсів.
23. Основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів.
24. Проблеми регулювання міжнародних міграційних процесів.
25. Сучасна міжнародна торгівля в системі світового господарства.
26. Масштаби, структура і динаміка міжнародної торгівлі.
27. Міжнародна торгівля сировинними товарами.
28. Суть і особливості міжнародної торгівлі кооперованою продукцією.
29. Міжнародна торгівля промисловими товарами.
30. Особливості міжнародної зустрічної торгівлі.
31. Роль посередництва в міжнародній торгівлі.
32. Товарні біржі в міжнародній торгівлі та механізм їхнього функціонування.
33. Міжнародна аукціонна торгівля.
34. Міжнародні тендери в сучасній світовій торгівлі.
35. Формування і розвиток світових товарних ринків.
36. Проблеми ціноутворення в міжнародній торгівлі.
37. Сучасні інструменти регулювання міжнародних торгових відносин.
38. Тарифи і тарифні угоди в міжнародній торгівлі.
39. Протекціонізм: суть і еволюція форм, користь і шкода.
40. Демпінг і антидемпінгові процедури в міжнародній торгівлі.
41. Світовий ринок послуг: становлення й особливості розвитку.
42. Світовий ринок послуг: структура і фактори розвитку.
43. Особливості міжнародної торгівлі послугами і динаміка її розвитку.
44. Міжнародний лізинг: суть, види, форми і фактори розвитку.
45. Сучасні риси лізингових операцій на світовому ринку послуг.
46. Міжнародний консалтинг: суть, форми і фактори розвитку.
47. Роль міжнародного консалтингу в розвитку світової економічної системи.
48. Міжнародний франчайзинг: суть і фактори розвитку.
49. Роль міжнародного франчайзингу в розвитку світової економічної системи.
50. Потенційні можливості використання міжнародного факторингу і/або форфейтингу в зовнішньоекономічній діяльності країни (регіону).
51. Світовий ринок професійних послуг: суть, структура та напрямки розвитку.
52. Міжнародний туризм: структура і роль у розвитку світової економічної системи.
53. Страхові послуги на світовому ринку.
54. Проблеми та перспективи розвитку транспортно-експедиторського посередництва в системі ЗЕД країни (регіону).
55. Світовий фрахтовий ринок як форма міжнародних транспортних відносин.
56. Функції та структура валютних ринків світу.
57. Становлення та розвиток міжнародних валютних відносин.
58. Міжнародні валютні розрахунки: порівняльна характеристика та практика застосування.
59. Міжнародна економічна інтеграція: суть, форми й умови розвитку.
60. Вільні економічні зони в теорії і практиці МЕВ.
61. Економічні інтереси суб'єктів створення ВЕЗ.
62. ВЕЗ як плацдарм інтеграції країни в розвинені світогосподарські зв'язки.
63. Вільні економічні зони: суть, типи, форми, види, адміністративна і соціально-економічна будова.
64. Вплив законодавчої бази на розвиток ЗЕД країни, регіону, підприємства.
65. Технополіс як локальна ВЕЗ науково-технічного спрямування.
66. Зовнішньоекономічний аспект створення й функціонування науково-бізнесового інкубатора.
67. Парки технологічного розвитку як каталізатори впровадження досягнень НТП у світове виробництво.

68. Своєрідність соціально-економічних і політичних передумов європейської міжнародної інтеграції.
69. Європейський Союз: мета створення, економічна основа.
70. Інтеграційні процеси в Центральній і Східній Європі.
71. Проблеми і перспективи загальноєвропейської інтеграції.
72. Особливості розвитку економічних взаємозв'язків у Північній Америці.
73. США у світових інтеграційних процесах.
74. Особливості розвитку латиноамериканських регіональних інтеграційних процесів.
75. Специфіка розвитку інтеграційних процесів в Азії.
76. Особливості та основні напрямки розвитку економічної інтеграції арабських країн Близького та Середнього Сходу.
77. Особливості умов та основні напрямки розвитку африканських інтеграційних процесів.
78. Проблеми і перспективи розвитку світової економічної інтеграції.
79. Роль ООН у розвитку світових інтеграційних процесів.
80. Роль багатонаціональних і міжрегіональних інститутів у розвитку загальносвітової економічної інтеграції.
81. МЕВ – фундамент процесу розв'язання глобальних проблем існування людства.
82. Роль МЕВ у подоланні світової проблеми економічного відставання країн, що розвиваються.
83. Соціально-економічні та політичні наслідки “технологічного неокolonіалізму”.
84. Продовольчі проблеми світу і роль МЕВ у їхньому розв'язанні.
85. Проблеми заборгованості країн і можливі шляхи їхнього вирішення.

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання:

для всіх видів занять:

- робота з літературою – опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;
- пояснення – словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;
- дискусія – обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;
- диспут – цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;

для лекційних занять:

- лекція – усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованою розумових образів, доведень і узагальнень;
- бесіда – питально-відповідний метод, завдання якого – спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень;
- ілюстрування – показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, фотографій, схем, тощо;

для практичних занять:

- практична робота – метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків;
- методи контролю і самоконтролю:

- фронтальне опитування;
- контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод – повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації здобувачами;

- проблемного викладу – постановка викладачем перед здобувачами проблеми і визначення шляхів її розв'язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей;

- частково-пошуковий – метод, за якого певні елементи знань повідомляє викладач, а частину здобувачі здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання чи розв'язуючи проблемні завдання;

- дослідницький – творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

На практичних поняттях – аналітико-розрахункові завдання, кейс-аналіз, доповіді, презентації, аналітико-синтетичні завдання.

За змістові модулі – письмове тестування (ПМК 1, ПМК 2).

Курсова робота – презентація результатів виконаного дослідження

За весь курс – письмовий екзамен.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного екзамену. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати від 60 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Питома вага заключного екзамену в загальній системі оцінок – 20 балів. Право здавати заключний екзамен дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок набирає не менше 60 балів. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки іспиту.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Розрахункові роботи кейс-завдання	Критерії оцінювання
6-7	Робота виконана у встановлений термін. Студент самостійно визначає тип задачі і раціонально розв'язує її. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам.
4-5	Робота виконана самостійно з порушенням встановлених термінів. Студент самостійно визначає тип задачі і раціонально розв'язує її. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам.
2-3	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Студент наводить потрібні формули. Розв'язує задачу користуючись алгоритмом. Складений звіт містить неточності у висновках та помилки
1	Студент складає скорочену умову задачі, робить обчислення лише за готовою формулою.
0	Студент не розв'язує задачі.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: Модуль 1: 46 балів (3 робіт по 6 балів, 4 робіт по 7 балів) Модуль 2: 48 балів (8 робіт по 6 балів)	
Доповіді, презентації	Критерії оцінювання
6-7	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
4-5	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
2-3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
1	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
0	Студент не дає відповіді.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: Модуль 1: 14 балів (2 доповіді по 7 балів) Модуль 2: 12 балів (2 робіт по 6 бали)	

Оцінка результатів виконання курсової роботи

Параметри оцінювання	Кількість балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
Пояснювальна записка	36-40	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання методів математичної статистики; відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась систематично та вчасно подана на

		перевірку науковому керівнику у відповідності із планом виконання курсової роботи.
	31-35	Змість роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання методів математичної статистики; відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи.
	21-30	Змість роботи відповідає обраній темі; але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи.
	16-20	Робота, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації.
	6-15	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
	0-5	Робота не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер.
Ілюстративна частина	16-20	презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, матеріали ілюстрації підготовлені відповідно до вимог що висуваються.
	11-15	презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, на які не завжди дано посилання у доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями;
	6-10	ілюстративні матеріали низької якості, в організації презентації спостерігається невпевненість
	0-5	ілюстративні матеріали низької якості, в доповіді немає посилань на ілюстративні матеріали.
Захист роботи	36-40	довідь логічно побудована, студент чітко та стисло викладає основні результати дослідження, показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання.

	31-35	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, дає правильні відповіді на всі запитання, але не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює.
	26-30	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, належно обґрунтовує положення роботи, але допускає неточності у відповідях на запитання.
	21-25	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження але допускає суттєві неточності у відповідях на запитання, не завжди належно обґрунтовує положення роботи.
	16-20	студент невпорядковано викладає основні результати дослідження, намагається дати відповідь на поставлені запитання і робить спроби аргументувати положення роботи.
	11-15	студент невпорядковано викладає основні результати дослідження робить спроби аргументувати положення роботи, надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені питання.
	6-10	студент демонструє задовільні знання з теми дослідження, але не може впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії, та належно обґрунтувати положення роботи.
	0-5	студент невпорядковано викладає основні результати дослідження, не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію

Оцінка результатів виконання контрольної роботи (заочна форма навчання)

Кількість балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
12-13	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання методів математичної статистики; відповідність висновків меті та завданням дослідження
10-11	Зміст роботи відповідає обраній темі; але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням термінів виконання
7-9	Робота, оформлена за вимогами, які пред'являються до контрольних робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації.
4-6	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

1-3	Робота не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до контрольних робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер.
-----	--

Поточний модульний контроль у формі тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: Модуль 1: 20 балів (1 ПМК по 10 тестів по 1 балу) Модуль 2: 20 балів (1 ПМК по 10 тестів по 1 балу)										

Підсумковий контроль (екзамен) у формі тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: 20 балів (20 тестів по 1 балу)										

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Виконання практичних завдань кейс-завдань	8x6 балів = 48 балів	3x7+2x6=33
Виконання доповіді та презентації	2x6 балів = 12 балів	2x7 балів = 14 балів
Контрольна робота	-	1x13 балів=13 балів
Поточний модульний контроль	2x10 балів= 20 балів	2x10 балів= 20 балів
Всього	80	80

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Елемент програми		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Практична робота 1. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6	Практична робота 1. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6
	T2	Практична робота 2. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6	Практична робота 2. Розрахункове завдання	-
	T3	Практична робота 3. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6	Практична робота 3. Розрахункове завдання	6
	T4	Практична робота 4. Розрахункове завдання, кейс-завдання	7	Практична робота 4. Розрахункове завдання	-

ПМК1		Тест	10	Тест	10
ЗМ 2	T5	Практична робота 5. Розрахункове завдання, кейс-завдання	7	Практична робота 5. Розрахункове завдання	7
	T6	Практична робота 6. Доповідь і презентація, кейс-завдання	7	Практична робота 6. Доповідь і презентація	7
	T7	Практична робота 7. Розрахункове завдання, кейс-завдання	7	Практична робота 7. Розрахункове завдання	7
ЗМ 3	T8	Практична робота 8, кейс-завдання	7	Практична робота 8, кейс-завдання	7
	T9	Доповідь і презентація, кейс-завдання	7	Доповідь і презентація, кейс-завдання	7
ПМК2		Тест	10	Тест	10
Контрольна робота		-	-	Реферат	13
Підсумковий контроль		Екзамен	20	Екзамен	20
Сума балів за модуль 1			100	...	100
ЗМ 1	T10	Практична робота 9. Розрахункове завдання	6	Практична робота 9. Розрахункове завдання	6
	T11	Практична робота 10. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6	Практична робота 10. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6
	T12	Практична робота 11. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6	Практична робота 11. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6
	T13	Практична робота 12. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6	Практична робота 12. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6
	T14	Практична робота 13. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6	Практична робота 13. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6
	T15	Практична робота 14. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6	Практична робота 14. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6
ПМК		Тест	10	Тест	10
ЗМ 2	T16	Практична робота 15. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6	Практична робота 15. Розрахункове завдання, кейс-завдання	6
	T17	Практична робота 16. Розрахункове завдання, кейс-	6	Практична робота 16. Розрахункове завдання, кейс-	6

		завдання		завдання	
	T18	Практична робота 17. Розрахункове завдання, кейс- завдання	6	Практична робота 17. Розрахункове завдання, кейс- завдання	6
	T19	Практична робота 18. Розрахункове завдання, кейс- завдання	6	Практична робота 18. Розрахункове завдання, кейс- завдання	6
ПМК		Тест	10	Тест	10
Підсумковий контроль		Екзамен	20	Екзамен	20
Сума балів за модуль 2			100		100

Критерії оцінювання за виконання курсової роботи

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 40	до 20	до 40	100

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- мультимедіа-, проекційна апаратура (проектори, екрани тощо);
- комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі;
- бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова та художня література);
- при проведенні занять за дистанційною формою навчання використовуються дистанційні платформи й інформаційно-комунікаційні технології (ZOOM Cloud Meetings, Viber, Telegram тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Міжнародна економіка: підручник для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю «Економіка» / В. Г. Герасимчук, С. В. Войтко, Б. С. Серебренніков, Т. В. Сакалош. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка». 2024. 533 с. URL: <https://ela.kpi.ua/items/72bcfab8-1e6a-4c17-86a7-e7fb01485128>
2. Кушнір Н.О., Заяць О. І. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра». 2023. 360 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/53623>
3. Величко К.Ю., Баламут Г.А.. Міжнародна економіка. Практикум: навч. посіб. Харків: ДБТУ. 2023. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/41882/1/NP_MIZHNARODNA%20EKONOMIK_A_23.pdf
4. Григор'єв Г.С. Міжнародна економіка: практикум. Київ : НаУКМА. 2024. 145 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/41882/1/NP_MIZHNARODNA%20EKONOMIK_A_23.pdf

5. Міжнародна економіка : навчальний посібник / Г. В. Єфімова, С. М. Марущак, Л. Ю. Вдовиченко, О. В. Пащенко, О. М. Майстренко, М. Д. Павлова ; за заг. ред. Г. В. Єфімової. – Миколаїв : НУК. 2024. 324 с.

Допоміжна література

1. Deardorff A. Glossary of International Economics. URL: <http://www-personal.umich.edu/~alandear/glossary/>
2. Козуб В. О. Україна в процесах міжнародної міграції робочої сили: аналітичне дослідження / С. В. Бестужева, В. О. Козуб, М. В. Горобинська. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 48. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29495>
3. Енергетична стратегія України до 2030 р. URL: <http://mpe.kmu.gov.ua/fuel/control/uk/doccatalog/list?currDir=50358>.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Державне агентство України з інвестицій та розвитку. URL: <http://in.ukrproject.gov.ua/>
2. Державний комітет статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
3. Концепція сталого розвитку та проблеми функцій сучасних держав. URL: [http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%85%D1%96%D0%B4_\(%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB\)](http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%85%D1%96%D0%B4_(%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB)).
4. African Development Bank. URL: <http://www.afdb.org>.
5. Asian Development Bank. URL: <http://www.adb.org>.
6. Division for Public Administration and Development Management (DPADM). URL: <http://www.unpan.org/dpepa.asp>.
7. European Development Research Network (EUDN). URL: <http://www.eudn.org>.
8. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). URL: <http://www.fao.org/>.
9. Global Development Network. URL: <http://www.gdnet.org>.
10. Human Development Report. URL: <http://hdr.undp.org/default.cfm>.
11. Inter-American Development Bank. URL: <http://www.iadb.org>.
12. IMF Dissemination Standards Bulletin Board. URL: <http://dsbb.imf.org/Applications/web/dsbbhome>.
13. International Monetary Fund (IMF). URL: <http://www.imf.org>.
14. International Monetary Fund: countries data. URL: <http://www.imf.org/external/index.htm>.
15. OECD: Statistic. URL: <http://www.oecd.org/statsportalhttp://www.sourceoecd.org/content/html/portal/statistics/statistics.htm?comm=statisti0000&token=00499A737D390911051FC307BE53A1>.
16. OneWorld. URL: <http://www.oneworld.net>.
17. Organisation for Economic Cooperation and Development. URL: <http://www.oecd.org>.
18. United Nations [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.un.org>.
19. United Nations Industrial Development Organization (UNIDO). URL: <http://www.unido.org/>.
20. United Nations Online Network in Public Administration and Finance (UNPAN). URL: <http://www.unpan.org>.
21. United Nations Centre for Regional Development. URL: <http://www.uncrd.or.jp>.
22. United Nations Development Programme (UNDP). URL: <http://www.undp.org/>.

23. United Nations Statistics Division. URL: <http://unstats.un.org/unsd/>.
24. United Nations Conference on Trade and Development. URL: <http://www.unctad.org/>.
25. World Bank. URL: <http://www.worldbank.org>.
26. World Health Organization. URL: <http://www.who.int>.
27. World Bank: Data and Statistics. URL: <http://www.worldbank.org/data>.
28. World Development Reports (World Bank). URL: <http://econ.worldbank.org/wdr/>.
29. World Health Organization: health data (WHO) Statistical
30. Information System (WHOSIS). URL: <http://www3.who.int/whosis/menu.cfm>.
31. Data Bank. World Development Indicators. The World Bank. URL: <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators/>
32. Indicators. The World Bank. URL: <http://data.worldbank.org/indicator/>
33. IMF Data. Access to Macroeconomics & Financial Data. URL: <https://data.imf.org/?sk=388DFA60-1D26-4ADE-B505-A05A558D9A42&sId=1479329328660/>
34. IMF Data. Balance of Payments. URL: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=62805740/>
35. Global Finance. URL: <https://www.gfmag.com/global-data/country-data/>
36. List of exporters for the selected product. URL: [https://www.trademap.org/\(X\(1\)S\(z1fh1t45tkulol45uvzsik45\)\)/Country_SelProduct_TS.aspx?nvpm=1%7c%7c%7c%7c%7cTOTAL%7c%7c%7c2%7c1%7c1%7c2%7c2%7c1%7c2%7c1%7c1%7c1/](https://www.trademap.org/(X(1)S(z1fh1t45tkulol45uvzsik45))/Country_SelProduct_TS.aspx?nvpm=1%7c%7c%7c%7c%7cTOTAL%7c%7c%7c2%7c1%7c1%7c2%7c2%7c1%7c2%7c1%7c1%7c1/)
37. WTO Data Portal. International trade statistics. URL: <https://data.wto.org/>
38. Рейтинг країн світу за індексом глобалізації KOF. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81_%D0%B3%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97